

Encefalitis (hersentontsteking)

Encefalitis betekent hersentontsteking. Bij een hersentontsteking is de hersenmassa zelf ontstoken (dit is een andere aandoening dan meningitis waarbij de hersenvliezen ontstoken zijn). Bij encefalitis worden de zenuwcellen of de witte stof van de hersenen direct beschadigd.

Verschuinselen

Een encefalitis begint meestal met hoge koorts en griepachtige klachten. Binnen één tot enkele dagen krijgt de patiënt ernstige verschuinselen.

Deze verschuinselen kunnen zijn:

- epileptische aanvallen,
- lager bewustzijn,
- halfzijdige verlamming,
- problemen met zien,
- een verstoorde spraak/taal (afasie).

De acute fase van een encefalitis met ernstige symptomen duurt ongeveer een week (soms langer). Sommige patiënten kunnen zich niets van deze periode herinneren.

Tijdens behandeling met medicatie zijn patiënten vaak in ziekenhuis zijn. Afhankelijk van het herstel kan er daarna revalidatie thuis of elders nodig zijn.

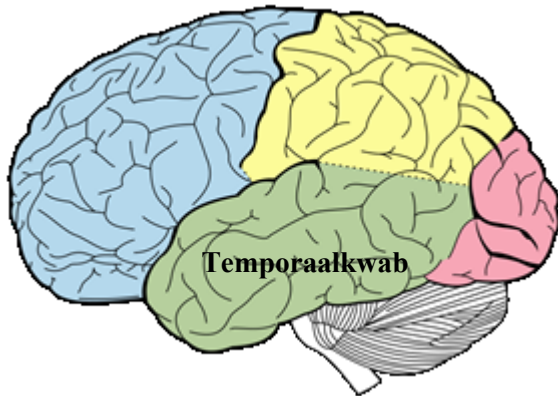
Oorzaak

Encefalitis wordt veroorzaakt door virussen. De meest voorkomende oorzaak is het koortslipvirus. Deze encefalitisvorm heet herpesencefalitis (HSE). Het is niet precies bekend waarom het koortslipvirus bij sommige mensen een encefalitis veroorzaakt. Een koortslip leidt in ieder geval niet tot een encefalitis en er is geen verband met een verminderde weerstand.

De ziekte komt zelden voor in Nederland. Er zijn enkele tientallen gevallen per jaar. Andere virussoorten kunnen ook encefalitis veroorzaken, maar zijn nog zeldzamer.

Diagnose

Voor het stellen van de diagnose is hersenvocht nodig. U krijgt daarom een lumbaalpunctie (ruggenprik). Het hersenvocht stroomt vanuit de hersenkamers om de hersenen en het ruggenmerg heen. In het hersenvocht kan het virus niet direct aangetoond worden maar wel het DNA ervan. Dat gebeurt met een zogenaamde PCR (Polymerase Ketting Reactie). Dat is een onderzoek met een soort kopieerapparaat in een reageerbuis. Hiermee kan het DNA van het virus tientallen miljoenen keren worden vermenigvuldigd, zodat het hierna zichtbaar kan worden gemaakt. Het resultaat van de PCR is meestal binnen enkele dagen bekend. Dit onderzoek kan aangevuld worden met een MRI-scan en vaak een EEG (onderzoek waarbij de hersenactiviteit gemeten wordt). Met de MRI-scan kunnen de ontstekingshaarden (met een typisch patroon) zichtbaar worden gemaakt. Bij de HSE is altijd de binnenkant van de slaapkwab (temporaalkwab) aangedaan.

Behandeling

HSE kan worden behandeld met aan anti-virus-medicijn (aciclovir). Dit middel wordt meestal driemaal per dag via een infuus gegeven (ongeveer veertien dagen lang). Voor andere virussen is zo'n medicijn meestal niet beschikbaar. Tot de uitslag van de PCR bekend is, wordt vaak al wel gestart met aciclovir. Dit wordt dan weer gestopt als uit de PCR blijkt dat het koortslipvirus niet de oorzaak is van de encefalitis.

Veel voorkomende klachten na encefalitis;

Klachten variëren in aantal, aard en hevigheid. Veel voorkomend zijn:

- Geheugenproblemen;
- Verlies van initiatief en motivatie;
- Vertraagd reactievermogen;
- Persoonlijke veranderingen;
- Agressief gedrag;
- Het verlies van lichamelijke sensaties;
- Gevoelsproblemen;
- Verlies van planning en probleemoplossende vaardigheden;
- Verlies van perceptie;
- Concentratieproblemen;
- Niet meer aankunnen van (werk)druk/stress;
- Afasie (communicatieproblemen/ niet meer kunnen begrijpen);
- Hoofdpijn;
- Verlamingsverschijnselen;
- Evenwichtsproblemen;
- Visuele en gehoorproblemen;
- Vermoeidheid;
- Slaapproblemen;
- Depressie;
- Dwanggedachten of obsessies.

Geheugenproblemen na encefalitis.

Geheugenproblemen komen regelmatig voor, bijvoorbeeld het lange termijn geheugen (o.a. verjaardagen van kinderen). Zoals eerder vermeld worden de slaapkwabben regelmatig aangedaan. Deze zijn betrokken bij de aanmaak van nieuwe herinneringen en verantwoordelijk voor het opslaan van herinneringen. In de eerste periode na de acute ziekte zijn patiënten vaak erg verward en onzeker. Moeite met praten, vragen blijven herhalen of de omgeving niet herkennen zijn veel voorkomende problemen. Bij de meeste patiënten gaat dit na verloop van tijd beter. Ze gaan weer verstaanbaar spreken en zullen minder warrig worden. In hoeverre deze patiënten op lange termijn klachten blijven houden op dit gebied, is per persoon verschillend.

Algemene informatie over het GHZ

Voor informatie over het ziekenhuis kunt u terecht op onze internetsite: www.ghz.nl. Ook kunt u bellen naar het algemene informatienummer (0182) 50 50 50.

Vragen

Als u na het lezen van deze folder nog vragen heeft over deze ziekte, kunt u deze gerust stellen aan de verpleegkundigen van de afdeling Neurologie. Deze zijn dagelijks bereikbaar tussen 11.00 en 12.00 uur via telefoonnummer (0182) 50 50 50. U kunt vragen naar toestel 5410.

Colofon

uitgave : Groene Hart Ziekenhuis, Gouda
 productie : Marketing & Communicatie
 mei 2020
 04.10.052